

Els creadors se sumen a la xiulada

Creadors d'àmbits artístics diversos s'han afegit a les denúncies sobre el decaïment de la vitalitat cultural a Catalunya expressades per sis entitats barcelonines a la famosa carta oberta. Un declivi del qual responsabilitzen en gran part les administracions.

El Teatre Nacional de Catalunya (TNC), un bon exemple del que s'ha anomenat la 'cultura de la pedra'. Molts artistes i experts critiquen la creació de grans infraestructures que —addueixen— sovint no van acompanyades d'un impuls a la creació.

"Sóc el típic escriptor anglès que escriu a Dublín", va dir una vegada George Bernard Shaw. Manllevant-li la definició, es podria adaptar, ara i aquí, "sóc el típic creador català que se'n va a Madrid". Així almenys va diagnosticar el músic Jordi Sabatés la pèrdua de projecció cultural de Barcelona i l'estat de la cultura catalana en general, un mes i mig després que sis entitats barcelonines van destapar la caixa de Pandora amb una carta oberta on es denunciava la seva pèrdua de vitalitat. En concret, l'Ateneu, el Cercle del Liceu, el fòrum Tribuna Barcelona, el FAD (Foment de les Arts Decoratives), el Reial Cercle

Artístic i Amics dels Museus van donar el crit d'alarma, al qual s'hi van afegir el passat 18 de juliol les veus d'un grup de creadors catalans, representatius dels diversos àmbits artístics, en el primer col·loqui públic que els signants organitzaven d'ençà la difusió del manifest.

Un debat en què se subscriuen en bona part els punts de la carta i en el qual es va convenir que decaïment no s'ha d'assimilar a manca de creativitat i d'iniciatives artístiques, sinó més aviat a l'absència de suport a les activitats culturals per part de les administracions, que aposten per la comercialitat i no pas pels creadors. En una línia molt similar,

doncs, a l'anàlisi crítica que al desembre passat van avançar els experts a l'*Informe per a la Catalunya del 2000*, promogut per la Fundació Jaume Bofill, que, salvant els creadors, posava el dit a la nafra de la davallada de pes de Barcelona davant Madrid com a potència cultural i a la pèrdua d'oportunitats de projecció internacional de la cultura catalana.

Ara, fins a quin punt és legítim amalgamar tots els sectors de la cultura? "Goso afirmar que entre la política de museus, els problemes del teatre, les arts plàstiques, la dansa i altres hi ha punts en comú però també enormes diferències", opina Mario Gas. Així mateix, és una consideració força generalitzada que alguns sectors no rutllen, però altres, en canvi, gaudeixen d'una gran vitalitat. D'entre aquests, el teatre surt precisament ben parat. Tot i que l'anuari de la Societat General d'Autors i Editors (SGAE) i l'Associació d'Empresaris Teatral de Catalunya (AETCA) constataren l'any passat un descens del 25% en l'assistència a les sales de Barcelona, durant el primer trimestre d'enguany s'ha experimentat un increment del 20% en relació al mateix període de 1999 —segons dades de l'Institut de Cultura de Barcelona—. Un interès creixent que no es limita només a les produccions eminentment comercials del tipus *La extraña pareja* o *La jaula de las locas*, sinó que s'ha evidenciat en els 7.000 espectadors que recentment han acudit al Sitges Teatre Internacional —si bé

ARXIU / JORDI PLAY

molts d'ells, cal dir-ho, sense haver passat prèviament per taquilla.

Sigui com sigui, la bona acollida d'un festival que, tal com apunten els crítics, vol un model artístic cada cop més semblant al que desenvolupen de fa temps les set sales alternatives de Barcelona demostra que la cultura no decau i que l'endormiscament de la societat civil i el retorn al noucentisme que, al parer de molts creadors, pretenen les administracions no han fet un forat tan profund en la ciutadania. Alhora, però, planteja un desfasament entre els 120 milions que la Generalitat –suport fonamental del certamen– hi destina i l'escassa subvenció que es presta a les sales alternatives.

En aquest sentit, i en consonància amb el punt de la carta oberta que advoca perquè “les institucions públiques arribin a un acord que situï l'acció cultural per damunt de posicions polítiques o institucionals”, vénen a la memòria les paraules de l'actor Jordi Dauder –no present al col·loqui– astorat pel fet que la Generalitat no participa en el festival d'estiu Grec, quan, segons afirma,

La cineasta Rosa Vergés denuncia que part del patrimoni cinematogràfic català s'està podrint.

“en un govern la cultura és fonamentalment un servei públic”. A això cal afegir el clàssic retrat que artistes i experts fan a la creació de grans infraestructures que –addueixen– sovint no van acompanyades d'un impuls a la creació; i se citen els casos de *temples* com ara el Teatre Nacional de Catalunya (TNC), l'Auditori o el Museu d'Història de Catalunya (MNAC).

El pou fosc del cinema català. Tot i que, fins ara, la despesa en

infraestructures adreçades al terreny cinematogràfic era gairebé inexistent –no debades es pot assegurar que al Principat hi ha una absència d'indústria cinematogràfica–, Barcelona vol esdevenir un plató de cinema. Així, si es constitueix una comissió que decideix tirar endavant el projecte impulsat per Filmmax, la muntanya de Montjuïc pot passar a transformar-se en uns grans estudis de cinema.

Una idea que, essent encara una quimera, no ha centrat els discursos de cineastes com Rosa Vergés, que il·lustra la desídia de les administracions, denunciant el fet que part del patrimoni cinematogràfic català ara mateix es podreix en un magatzem de Rubí. Per acabar-ho d'adobar, mentre l'escola de cinema de Madrid rep 200 milions de pessetes de subvenció, la de la capital catalana no compta amb cap mena de suport: “hi ha un tancament en banda, de no creure en la joventut, cosa que políticament és un desastre”. I rebla: “gràcies a la falta de diners, la indústria ha desaparegut”. No es fa estrany, doncs, que productores

Creadors procedents de diverses vessants artístiques es van donar cita el passat 18 de juliol en un col·loqui de portes obertes que va tractar l'estat de la cultura a Catalunya. Des del govern de la Generalitat, però, la situació no s'observa d'una manera tan crítica.

ARXIU

ARXIU / CARMÉ PUERTOLAS

ARXIU

El govern de la Generalitat defensa la seva gestió i assegura que "no s'ha invertit mai tant en cultura com ara".

A dalt, el conseller Jordi Vilajoana (esquerra) i el regidor de l'Ajuntament de Barcelona Ferran Mascarell. Tots dos són responsables de la política cultural que regeix Catalunya. A sota, una performance del Festival Sónar, que enguany ha aplegat 48.000 visitants, 6.000 més que en l'edició de 1999.

com Avanti i Lola Films, el sector audiovisual de l'editorial Planeta o els directors Francesc Betriu i Sílvia Munt marxin a la capital espanyola.

Al capdavant, l'empobriment cultural de Barcelona i de Catalunya en la vessant cinematogràfica no és producte, al seu parer, de la falta d'activitat cultural —"de cultura, se'n fa"—, més aviat és que no se'n veu.

Des de l'òptica de la gestió política i cultural, el panorama no es divisa en tons grisos. El govern de la Generalitat assegura que "mai no s'ha invertit tant en cultura com ara" i el seu conseller d'Economia i Finances, Artur Mas, ha recordat recentment que les inver-

sions de l'Institut Català de Finances (ICF) en el sector audiovisual han assolit la xifra de 5.000 milions de pessetes, alhora que unes 25 pel·lícules catalanes estan en marxa, 19 de les quals es troben en la fase de producció. Val a dir que l'esmentat Institut no atorga subvencions sinó préstecs en forma de crèdits que s'han de retornar amb interessos. Els beneficiaris d'aquestes "ajudes" en matèria de producció audiovisual són les empreses productores que pertanyen a alguna de les dues associacions del sector.

L'Institut Català de les Indústries Culturals. En la mateixa línia, la relació entre els

creadors que integren les associacions de professionals de les arts escèniques, de la música i artistes visuals amb la Conselleria de Cultura no és pas millor. Ara per ara, es viuen moments de tensió, sobretot des que aquests creadors han posat en dubte l'eficàcia del projecte de l'Institut Català de les Indústries Culturals, que Vilajoana vol convertir en el centre de consolidació del sector. Els creadors, que ja havien signat un manifest —previ a la carta oberta de les sis entitats barcelonines— van alertar contra la possibilitat que l'Institut arribi a convertir-se en "una càrrega abans que no pas en un motor de promoció", ateses la "manca de compromisos clars sobre dotacions pressupostàries pròpies" i el fet que no es produeixi "un increment en els pressupostos generals de Cultura", establerts per a enguany en l'1,5%. La Conselleria hauria de multiplicar quatre o cinc vegades aquest percentatge per situar-se en els estàndards europeus, i el consistori barceloní, 1,5 vegades, segons que ha insistit en nombroses ocasions l'escriptor i ex-director general de Promoció Cultural de la Generalitat, Xavier Bru de Sala.

El contrast entre Madrid i Barcelona pel que fa a la inversió en cultura es posa de manifest en les inversions que el govern espanyol destina a Madrid, set vegades més que a Barcelona. També contrasta que l'executiu d'Aznar desemborsi un 80% del total del que s'inverteix en cultura a Madrid, mentre que a Barcelona el que inverteixen el Ministeri i la Generalitat sumats no suposa el 50% del total de la inversió en cultura.

Malgrat tot, "en comptes de demanar si les institucions són culpables, hauríem de demanar que siguin àrbitres de la iniciativa privada", suggeria en el col·loqui el dissenyador Peret, qui va denunciar que l'escola Massana, encarregada de formar activament futurs creadors, travessi problemes econòmics i "en canvi, la campanya "Catalunya Avui" ha costat una milionada".

En aquesta línia, els organitzadors del Festival Internacional de Música Avançada i Art Multimèdia de Barcelona, el popular Sonar, han demostrat que la vitalitat cultural pot no dependre de les subvencions —o de la caritat, com en diuen ells— sinó que el triomf d'aquest certamen respon més aviat a la tosuderia i constància dels seus tres impulsors, que han aconseguit comptar actualment amb tan sols un 15% de diner públic en un presupost que suma 270 milions.

Sonar, de fet, és l'esdeveniment cultural barceloní que aplega més gent en menys dies i gaudeix d'una considerable projecció internacional, si bé com que es tracta d'un certamen alternatiu, no és tingut en compte per la cultura oficial a l'hora de fer crides a favor de la participació en col·loquis sobre el declivi de la cultura.

El balanç que recull l'informe de la Fundació Bofill precisament salva el potencial humà dels creadors, gairebé sempre més arriscats que la classe política i empresarial autòctona, aquesta darrera inexistente quan es tracta d'invertir en indústria cultural. Les entitats signants de la carta oberta precisament urgeixen a l'aprovació d'una nova llei de mecenatge i altres mesures de tipus fiscal a fi d'"estimular la participació efectiva del sector privat en l'àmbit de la cultura", una proposta a la qual s'ha afegit públicament la patronal Foment del Treball.

Segons va expressar Macarena G. De Vega, responsable d'activitats del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, l'esmentada llei hauria de facilitar el suport a les iniciatives i molta més agilitat: "Perquè si la gent marxa és perquè falta un diàleg fluid i un brou de cultiu". Al cap i a la fi, com va admetre Joan Anton Maragall en representació del Cercle del Liceu el dia en què es presentava el manifest, "la cultura no treurà 100.000 persones al carrer, no crearà problemes d'ordre públic, però és essencial perquè, altrament, les generacions vinents ens demanaran comptes".

Núria Zayas

29.2000

CONDICIONS GENERALS

- A. LES OBRES ASPIRANTS A AQUESTS PREMIS HAURAN DE SER INÈDITES I ESCRITES EN CATALÀ.
- B. ALS ORIGINALS ES FARÀ CONSTAR EL NOM, L'ADREÇA I EL TELÈFON DE L'AUTOR. SI L'AUTOR DESITJA QUE L'OBRA SIGA FETA PÚBLICA AMB PSEUDONIM, HAURÀ D'INDICAR-HO EXPRESSAMENT, ADJUNTANT-HI EL SOBRE I LA PLICA CORRESPONENT.
- C. NO PODRAN SER TINGUDES EN COMPTA LES OBRES JA PREMIADES EN ALTRES CONCURSOS.
- D. CADASCUN DELS PREMIS PODRÀ, A PARER DEL JURAT CORRESPONENT, DEIXAR DE SER ADJUDICAT, SI LES OBRES PRESENTADES A CONCURS NO REUNEIXEN LES CARACTERÍSTIQUES ADEQUADES O LA QUALITAT SUFICIENT. ELS PREMIS TAMBÉ PODRAN SER FRACCIONATS.
- E. LES OBRES ASPIRANTS A QUALSEVOL D'AQUESTS PREMIS HAURAN DE SER PRESENTADES L'EDITORIAL TRES I QUATRE (C/ PÉREZ BAYER, 11. 46002 VALÈNCIA) ABANS DEL 15 DE SETEMBRE DE 2000.
- F. ELS ORIGINALS NO PREMIATS PODRAN SER RETIRATS A PARTIR DEL 30 DE NOVEMBRE A L'ADREÇA DE L'EDITORIAL TRES I QUATRE, DINS D'UN TERMINI DE TRES MESOS. PASSAT AQUEST TERMINI, ELS ORIGINALS SERAN DESTRUÏTS.
- G. L'EDITORIAL TRES I QUATRE ES RESERVA EL DRET DE PUBLICAR ALGUNA DE LES OBRES NO PREMIADES QUE CREGUÉS INTERESSANT, D'ACORD AMB EL JURAT CORRESPONENT. L'EDITORIAL ES COMPROMET A COMUNICAR AQUESTA DECISIÓ A L'AUTOR DURANT ELS TRES MESOS SEGUENTS A LA PUBLICACIÓ DEL VEREDICTE, PER FORMALITZAR EL CONTRACTE D'EDICIÓ CORRESPONENT.
- H. L'IMPORT DEL PREMI ES FARÀ EFECTIU A L'AUTOR EN EL MOMENT DE L'APARICIÓ DE L'OBRA PREMIADA.
- I. LA PRESENTACIÓ DELS ORIGINALS SUPOSA L'ACCEPTACIÓ D'AQUESTES BASES, QUE ACTUEN AMB VALOR DE CONTRACTE.

XXIX
premis
OCTUBRE

**PREMI D'ASSAIG
JOAN FUSTER**

JURATS: ORIOL BORIBAS, JOSEP FONTANA, VICENT BANCHIS, RODOLFE SIRERA I JOAN MANUEL TRESSERRAS.

• ELS ORIGINALS ES PRESENTARAN PER QUINTUPLICAT A DOBLE ESPAI PER UNA SOLA CARRA I HANRAN DE TENIR UNA EXTENSIÓ DE 150 A 200 PULLES; CADA FULL TINDRÀ ENTRE 1.800 I 2.000 CARÀCTERS.

• L'IMPORT DEL PREMI ÉS D'1.000.000 DE PESSETES.

PÉREZ BAYER, 11
46002 VALÈNCIA

**PREMI DE NARRATIVA
ANDRÒMINA**

JURATS: MARTI DOMÍNGUEZ ROBERO, IGANACI MORA, CARMEN PÉREZ, FRANCESC BELLES I MARIUS SEPRÀ.

ELS ORIGINALS ES PRESENTARAN PER QUINTUPLICAT A DOBLE ESPAI I PER UNA SOLA CARRA I HAURAN DE TENIR UNA EXTENSIÓ DE 150 A 200 PULLES; CADA FULL TINDRÀ ENTRE 1.800 I 2.000 CARÀCTERS.

L'IMPORT DEL PREMI ÉS DE 2.000.000 DE PESSETES.

edicions 314 València

**PREMI DE POESIA
VICENT ANDRÉS
ESTELLÉS**

JURATS: VICENT ALTAIO, DAVID CASTRILLO, JAUME CREDES, JAUME PEPEZ, MONTANER I ABUSI VILLARONCA.

ELS ORIGINALS ES PRESENTARAN PER QUINTUPLICAT, MEGANOGRAFIATS, A DOBLE ESPAI I PER UNA SOLA CARRA I HAURAN DE TENIR UNA EXTENSIÓ D'ENTRE 50 I 70 PULLES.

L'IMPORT DEL PREMI ÉS DE 500.000 PESSETES.

TEL. 96 351 64 92
FAX: 96 352 98 72
E-MAIL: 314@ARRAKIS.ES